

**Fastställt av direktionen 2006-06-14**

## **LKS – RUTINER FÖR EGENKONTROLL ENLIGT MILJÖBALKEN, FÖRORDNINGEN 1998:901 OM EGENKONTROLL SAMT AFS 2000:4, FARLIGA ÄMNEN**

I förordningen om verksamhetsutövares egenkontroll finns regler för hur arbetet med egenkontroll ska organiseras och bedrivas. Detta innebär att

- för varje verksamhet ska det finnas en fastställd och dokumenterad fördelning av det organisatoriska ansvaret för de frågor som gäller för verksamheten enligt miljöbalken och föreskrifter som meddelats med stöd av miljöbalken
- verksamhetsutövaren ska ha rutiner för att fortlöpande kontrollera att utrustning mm för drift och kontroll hålls i gott skick. Rutinerna ska dokumenteras
- verksamhetsutövaren ska fortlöpande och systematiskt undersöka och bedöma riskerna med verksamheten ur hälso- och miljösynpunkt. Resultaten av undersökningar och bedömningar ska dokumenteras
- inträffar driftstörningar i verksamheten, som kan leda till olägenheter för människors hälsa eller för miljön, ska miljöförvaltningen omgående underrättas om detta
- kemiska produkter och biokemiska organismer som hanteras i verksamheten, och som kan innebära risker ur hälso- eller miljösynpunkt, ska förtecknas.

I AFS 2000:4 finns regler om farliga ämnen. Syftet med föreskrifterna är att förebygga att farliga kemiska ämnen som förekommer i en verksamhet medför ohälsa eller olycksfall. Liksom många andra arbetsmiljöregler gäller dessa såväl egen som inhyrd personal.

Farliga kemiska ämnen är t ex giftiga, radioaktiva, brandfarliga, explosiva eller allergiframkallande.

För LKS Gymnasieförbund innebär dessa regler att följande rutiner ska tillämpas:

### **A. Ansvarsfördelning:**

Utbildningsdirektörens och rektorernas arbetsmiljödelegationer har kompletterats med uppgifter enligt miljöbalken och föreskriften om egenkontroll

## **B. Rutiner:**

Varje rektor, eller den rektor delegerar uppgiften till, ska, inom sitt ansvarsområde och som en del i det systematiska arbetsmiljöarbetet, kontrollera utrustning mm. Dessa kontroller ska dokumenteras på fastställd blankett.

## **C. Riskbedömning:**

Varje rektor, eller den rektor delegerar uppgiften till, ska, inom sitt ansvarsområde och som en del i det systematiska arbetsmiljöarbetet och egenkontrollarbetet:

- 1a. Kartlägga vilka farliga kemiska ämnen som förekommer eller kan väntas förekomma i verksamheten. Använd blankett ”Checklista för kemikaliekontroll i skolor”.
- 1b. Kartlägga den fysiska arbetsmiljön. Använd blankett ”Inomhusklimat arbetsmiljö” och ”Inomhusklimat skolmiljö – elevenkät”.
- 1c. Kartlägga verksamheten i NO-salar och hanteringen av farliga ämnen där med hjälp av blankett ”Checklista NO-salar”.

### 2. Göra en riskbedömning utifrån

- de farliga ämnens egenskaper
- information och instruktion från respektive leverantör
- hur man idag hanterar ämnena
- i vilken omfattning personalen och eleverna exponeras för ämnena
- i vilken omfattning personalen och eleverna upplever obehag i den fysiska arbetsmiljön
- i vilken omfattning brister i den fysiska arbetsmiljön kan förorsaka ohälsa eller olycksfall
- vilka förebyggande åtgärder som redan är vidtagna
- inkomna tillbudsrapporter, arbetsskadeanmälningar och sjuk- och ohälsostatistik

Riskbedömningen ska uppdateras dels vid förändringar av verksamheten och dels när ny information som påverkar riskbilden framkommer, t ex när nya forskningsrapporter påvisar tidigare okända risker.

### 3. Med riskbedömningen som underlag tar rektor beslut om

- vilka produkter som ska användas

- arbetsmetoder och arbetsutrustning
- hur fläktanläggningars kapacitet ska bedömas och säkerställas
- hur lägsta tillåtna varmvattentemperatur ska säkerställas
- hur skadliga bullernivåer ska identifieras och elimineras
- hur fukt och mögel ska upptäckas och i förekommande fall elimineras
- hur verksamheten i övrigt ska planeras för att motverka risker
- nödvändiga skyddsinstruktioner
- rutiner för första hjälpen

4. Ta bort eller minska riskerna genom att

- Byta ut de farliga ämnen som används idag till ämnen med mindre risk.  
Observera att  
det inte är tillåtet att använda en kemisk produkt som kan ersättas med en produkt som är mindre farlig (substitutionsprincipen)
- Ändra arbetsmetoder och utforma tekniska anordningar så att riskerna minskar.
- Av varje leverantör kräva korrekt märkning, faktablad, hanteringsföreskrifter etc för inköpta produkter
- Försöka få bort så mycket av risken som möjligt redan vid källan. På så sätt minskar riskerna i senare led, t ex transporter, destruktion m m.
- Informera alla medarbetare om riskerna med de farliga kemiska ämnen som hanteras på arbetsplatsen. Särskilda hanteringsföreskrifter, om nödvändigt skriftliga, ska ges till berörd personal
- Se till att personlig skyddsutrustning finns och används

Ny verksamhet får inte påbörjas förrän en riskbedömning är utförd och nödvändiga åtgärder vidtagits.

5. Om det vid riskbedömningen visar sig att riskerna är små och att det inte behövs särskilda skyddsåtgärder räcker det med följande dokumentation, som ska vara daterad och undertecknad:

1. Att en riskbedömning har utförts
2. Vilka hanteringar som bedömts
3. Att en mer detaljerad riskbedömning anses onödig
4. Vilka som deltagit i bedömningen

**D. Driftstörningar:**



När driftstörning på anläggning som används i verksamheten har inträffat ska miljöförvaltningen omgående m underrättas genom att miljöförvaltningens blankett ”Meddelande om driftstörning” fylls i och faxas till förvaltningen.

#### **E. Kemikalieförteckning:**

De farliga ämnen som hanteras i verksamheten ska, av den rektor delegerat uppgiften till, förtecknas på blanketten ”Förteckning över farliga ämnen”. Förteckningen ska hållas aktuell.